

1. Գուրգեն Ա. Ատրինեոյ թագաւորն զեւոր-
գին կը համարուի Եօֆէ, կաթ. աղ. Եր. էջ 387.
Ատրինեոյն (Դ.) կիւրաղապատի եւ Դուռի Մամիայի
մարտը երկու մարտընեոյն աղբիւրն են կոտ. De
admin. imp. էջ 207, 16 յլ.:

2. Եօֆէ. կաթ. էջ 182:

3. Եօֆէ. կաթ. էջ 183. Ժամանակագրութեան
էջ 291 Դուռի կիւրաղապատ-թագաւորն է. որ 937 թն
մուտ:

4. Եօֆէ. կաթ. էջ 252, 255:

5. Իւր Թուգ Գուրգէն՝ Երիթ աւ. երիթաւայր՝
Ատրինեոյն (Դ.) կիւրաղապատի որդւյն Էնձէլփօցը կը
կոչուի կոտ. էջ 209, 26:

6. Ժամանակագրութեան մէջ այս Դուռի
սերնգարանութիւնը շատ չփոխ է, վասն զի մերթ Ատր-
նեոյնի՝ Երիթ աւ. երիթաւայր, որին կը համարի եւ
մերթ Բաղարատ Մամիայի. վերջին յամենայն գեղա-
սեալ է քան որ Բաղարատ՝ ըստ կոտանդիւրի՝ երբ
որդի միայն ունեւր:

7. կոտ. էջ 208, 11. 209, 3. 210, 7, 12/13,
213, 8/9: Վախուշտի թուականներուն համաձայն
Ատրինեոյն (Դ.) կիւրաղապատին յառաջ մուտն է.
սակայն այս՝ ըստ կոտանդիւրի՝ առանց տարակոյտի
սեալ է:

8. Եօֆէ. կաթ. էջ 183, կոտ. էջ 206, 9 յլ.:

9. Եօֆէ. կաթ. էջ 379 (381):

10. կոտ. էջ 207, 4, 17. 209, 18. 212, 4,
23 յլ. 213, 10, 20:

11. կոտ. էջ 209, 18. 210, 9. 211, 12. 212,
4. 213, 6, 9:

12. կոտ. էջ 204, 17/18, 24. 207, 5/6, 20:

13. կոտ. էջ 210, 4. "2-րդ եղբոր, Ատրնե-
ոյն կիւրաղապատի որդիք:"

14. կոտ. էջ 207, 20/21. 203, 16:

15. կոտ. էջ 207, 8 յլ., 19 յլ.:

16. Hist. de la Géorgie, էջ 287, 292, 295.
առոր հակառակ էջ 285: Բաղարատ Գ. կ'անուանուի
Դեմեթրի եւ Թեւազուրի — Գորդի Բ. թուր — մեկ
քրոջ որդին: [Թուրքիին տարեր կը ներկայացնեն
Միհրիթար Անեղին աւ. Վարդանայ էջ 92, որ այս Գուր-
գէնը՝ Հայոց Աշոտ Գ. Ողբման Թագաւորին († 976)
կերտող որդւյն հետ կը նշխարեն: Սակայն այս ծանօթ
չէ ժամանակակից Սա. Առաքիլի. որ բացառապէս կերտող
իրարեւ կը զատէ Հայոց Սիւրան Բ. Տիեզերակալ Թա-
գաւորին եղբոր Գորգէնը (Գ. Լ. էջ 256) եւ Վրաց
Բաղարատ Թագաւորին որդին (Գ. Իւ. էջ 252, 10.
267, խա. 270) ու Ափիսալայ (Սիւրան եւ) Բաղարատ
Թագաւորին չայր՝ Գուրգէնը (Գ. Իւ. էջ 254, խգ. 276):

Թրգմ. 4. Մ. ՀԱՊԱՅԻՆ ԴՅԵ. 8. ՄԱՐԿՈՍԻԱՆՍ

ԱԵԼԸ

Ս. ՅԱԿՈԲ

ԱՅԳԱՅԻՆ ՀԻՌԱՅԻՆՈՑ

(Ըրարանութիւն)

Հոգարարութեան փեսա 15 գումարման
ստանագրութենէն կը տեսնուի որ Տիկին Տի-
րուհի ԱՆՆԱՅԻՐԱՆԻ ՔԱՐԵԱՐԱՐՈՒԹԵՆՆԵՆ
12.000 Փրանք վերարժեական նոր սրահի մը
կառուցման գործածելու արածութիւն ինչպիսի-
ն է Աջգ. Վարչութենէ, եւ նա Մարտ 2 նա-
մակաւ պատասխաներ է թէ չի կրնար անօրէնու-
թիւն մ'ընել այդ մասին մինչեւ որ Հոգարար-
ութիւնը չապահովէ Չափեան Օրիորդ Աննայի
ցկեանս վճարելի 8% ութ առ հարիւր տոկոսը,
ինչպէս նաեւ յարկաւորութիւն աւարտման համար
եղած եւ ըլլալիք փոխառութեանց տոկոսները,
եւ չորոշէ թէ ինչի պիտի յառկայուի գլխաւո-
րաբար այն մեծ գումարը (գւ. Ս. 84, 8ր. 194)
որուն հետեւեալ պատասխանը կը արուի:

Ս. ՅԱԿՈԲ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԱՆՆԱՅԻՆՈՑ

Ի ԲԱՆԱԿԱԹԻ

կոտանդագրոյի,

9 Մարտ 1906.

Արհիպատի եւ Գերագոյն 8ր

2ր Արհիպատի Տէրութեան Տէրութեան Մարտ 2
Թուակիւր գրութիւնը ընդունելու պատիւն ու-
նեցանք, եւ Հոգարարութեան Մարտ անոյն
6ին գումարման մէջ կարգացուցեալ:

Յիշեալ գրութեամբ Պատկանելի Վար-
չական Ժողովը կը դիմէ որ Ս. Յակոբայ Հաւա-
տառութիւնս

1. Չափեան Ընորհափայլ Աննա Օրիորդի
նուիրած 3000 օսմ. սակայ.

2. Եղբրքեան Ընորհափայլ Տիրուհի
Օրիորդին նուիրած 2185 օսմ. սակայ 8% ութ
առ հարիւր տոկոսները, ինչպէս նաեւ յարկա-
ւորութիւն կառարման համար եղած եւ ըլլալիք փո-
խառութեանց տոկոսները (ընդ. ամենը
600 օսմ. սակ.) վճարելու հարկին տակ կը
զանուի, որով Պատկանելի Վրչ. Ժողովը նախ
քան հաստատելու Հոգարարութեան որոշ-
ութիւններ ի մասին շնորհական վերահասարակին
սրահին՝ Կ'ուզէ կանխաւ գինեալ 50.000 Փրանքի
կիրառութեան համար Հոգարարութեան որո-
շութիւններ:

Հոգարարութիւնս ուշի ուշով խորհը-
ղակելով կը փութայ պատասխանել թէ Չա-
փեան Ընորհափայլ Աննա Օրիորդին տրուե-
լիք տարեկան 240 օսմ. սակաւ յարկաւորութեան
եկամուտէն պիտի արուի միշտ, ինչպէս նաեւ
յարկաւորութեան կառարման համար ըրած եւ ըլ-
լալիք փոխառութեանց տոկոսները տոկոսը եւ
գումարաւորութիւնը, Վրչ. Ժողովը կողմանէ կար-
գուած յատուկ մասնաժողովը նոյն յարկա-
ւորութեան եկամուտէն պիտի վճարէ:

Կը մնայ միայն Ընորհափայլ Եղբրքեան
Տիրուհի Օրիորդին 50.000 Փրանքաց 176 օսմ.

սովի տարեկան տոկոսը՝ Հոգաբարձութիւնն սկզբունք ի վեր մոտադիր եղաւ այս 50,000 ֆրանքի գումարն յառաջանելու Հաստատութեան մէկ ճիւղին բարոյքման եւ հաստատութիւններ գործեան: Այս նպատակաւ որոշեց առ այսմ 12,000 ֆրանք վերաբաժնական սրահի շինութեան յառաջանել, եւ մնացած 38,000 ֆրանքաց համար թէպէտ Հոգաբարձութիւնն ունի քանի մը ծրագիր, բայց անոնց գործադրութիւնը անհնար ըլլալով յարկաբաժնի եւ վերաբաժնական սրահի շինութեանց հետ զոյգ յետաւել տանել, պատշաճ կը համարի առ այսմ յետաճեցել այս խնդիր:

Հանգեցէք, Արհիպպատի. Գերապայծառ Տէր, ընդունի՛ր այս առթիւ Հոգաբարձութեան ամենախորին յարգանաց հատաճիւղ:

Ա. Արհիպպատի. Ե. Գեր. Տէր

Յոհան Արքեպիսկոպոս Հանձան

Առժամայն Կ. Պարտիսթաւական փոխանորդ

Առննազպիր

Առննապետ

Յով. Ծ. Ա. Արիկեան,

Պետրոս Մահճիւպ

(Դւ. Ս. ԶԳ. Տը. 192)

Իրականութիւնն այն է որ վերաբաժնական գործողութեանց մտադրեալ սրահը դեռ չէ շինուած, հաւառակ մեղեկագործն Դոկոս. Անտոն Նաֆիլեան Պաշայի, զոր առած էր ըստ յանձնարարութեան Ազգ. Ժողովը Անկեանցին վերաբաժնական սրահը քննելով՝ թէ այն չէ համապատասխան արդի գիտութեան պայմաններուն: Վասն զի ոչ Հոգաբարձութիւնը եւ ոչ ալ Արապէս Հիւրըկը կրցան 240 սուկոյն վրայ նագարակիտ միանգամ աւելցնել, ուստի այս վերջինը ծանօթ 240 սուկոյն տարի մը ետքը՝ ընդհանուր բարեգործական Միութիւն, ընկերութեան նուիրեց ընկալանաբար նուիրատուին հաւանութեամբ: Հոգաբարձութիւնը սակայն պարագայից բերմամբ եթէ ձախողեցաւ վերաբաժնական գործողութեանց սրահը նորոգ շինել, գոնէ յաջողեցաւ վերահաստութեան շատ մը նոր գործեամբ գործիքներ բերել առ Պարիսի Charrière Collin եւ Gentile H. Luer գործարաններէն 15% տասնոհմից առ հարկը գեղջով Անկեանցին համար ըլլալ Դոկոս. Խանձանի վկայութեամբ հաստատելով: Այս եղելութեանց վրայ Անկեանցիցին խորհուրդը 1906 Մարտ ամսոյն 25ին հաւաքական հրաժարագիր կը մատուցանէ Ազգ. Վարչութեան, որ կը հրահրէ զայն առաջիկայ նիստին անձամբ բացատրելու իր մղիւ պատճառները: Եւ ըստ այսմ Հոգաբարձութիւնը ութ օր ետքը յատենի ժողովոյն պարզելով իր հարկեցուցիչ պատճառները՝ Ազգ.

Վարչութիւնը կ'ընդունի անոր հրաժարականը յանձնարարելով շարունակել իր պաշտօնը մինչեւ ցընտրութիւն նոր Հոգաբարձութեան, որ բաւական կը յապաղի: Ուստի Մահճիւպ Պետրոս Առննապետը Մայիս 3 գումարելով իր պաշտօնակիցները կը կարգաւ անոնց Ապրիլ 29 թուականու նամակ մը, որով Ազգ. Վարչութիւնը կը յայտենի իր հաւանութիւնը ընդունելու. Ֆրէնկեան Եղուպ էֆ. զբաւական նուէրը իր յարակից պայմանաւ, թէ նոյնին պաշտօնական տուչութիւնը կատարուեցաւ այս առաւօտի կաթողիկոսարան Մէհմէթի Ելըի. ի պաշտօնէից առջեւ, եւ թէ Օսմ. Դրամատունը յանձնուեցաւ յիշեալ նուէրը ի հաշիւ Անկեանցի, որուն 302 սուկոյն եւ 6 գահնիկներ հնչուն ստակ, իսկ 97 սուկոյն եւ 94 գահնիկան էր 7 արծեթաւոր եղիպական փոխառութեան (Crédit Foncier Egyptien) 1886 տարւոյ, Արի լսելով Հոգաբարձութեանը կը փութան ի գիր շնորհակալութիւն յայտնել բարերարին, ինչպէս նաեւ Ցիկին Թագուհւոյ, որ իրենց գերգաստանին գործակատար Շէրպեթեան Պողոսի միջոցաւ Նոյ. 24ին առաջարկած էր 150 օսմ. սուկոյն ստանալու համար անկողին մը կանանց հիւանդանոցին մէջ ի յիշատակ իր հանգուցեալ ամուսնոյն Պետրոս Ազարանի հետեւեալ պայմաններով: Ա. Կանանց հիւանդանոցին անկողնոց միոյն վրայ գրել՝ «Թշառակ հանգուցեալ Պետրոս Ազարեանի 1906».

Բ. Բարեյիշատակ հանգուցեայն գերդաստանին անդամները իրաւասութիւն պիտի ունենան նոյն անկողնոյ մէջ հայ կաթողիկէ հիւանդ եւ վկայեալ աղքատ կին մը դարմանել տալու:

Գ. Առաքարկուած հիւանդին ընդունելութիւնը Անկեանցիցին կանոնաց համաձայն պիտի ըլլայ, եւ հիւանդը առանց բացառութեան պիտի համակերպի ընդհանուր կանոնաց:

Եւ ըստ այսմ առաջին պայմանը կը կատարեն կանանց հիւանդանոցին Թիւ 5 անկողնոյն մնարը պատին վրայ քառանկիւղի պղնձէ տախտակ մը դնելով, որուն վրայ դրոշմուած է ինդրեալ վերաբաժնիներ, Կորոշեն եւ կը գործադրեն նաեւ աստի առ յապա չափը: Անառաւ Եղուցեան կարգի մայրապետաց Մըսթրլեան կտակին տոկոսեաց մէկ երրորդը տարեկան սուկ օսմ. 40 (տես անդ. էջ 210): Վասն զի կը լսեն թէ ժառանգորդներէն մին Թընկըն Թովմէֆի էֆ. յիշեալ կտակէն իրենց ինկած 1000 սուկոյն 600 արդէն տուեր է, մնացածին տոկոսն ալ, կ'ըսեն, տարին սուկ օսմ. 16 Թըն-

կըն ճիւղիկէ Ցուտուն թոճ վճարէ, որ նոյնպէս Մըսըրլեանի ժառանգորդներէն մին է: (Գւ. Գար. ասն. ՎՋՀ. ԺՀ. եւ Ս. ԵԳ. Տր. 81:)

Հոգաբարձութեան յայտնած փափաքին համաձայն Ազգ. Վարչութիւնը Օգոստոսի մէջ կը նորոգէ Ս. Թակոբ Անկելանոցին կանանց խնամակալութիւնը, կազմելով հետագայ անձերէն

Յիկին Պետրոս էֆ. Գույումճեան Գահերեց

- » Օննիկ Պէկ Մըսըրլը
- » Անտոն էֆ. Աջաբեան
- » Ե. էֆ. Պիլէգիբճեան
- » Գրիգոր էֆ. Սինապեան

Այս խնամակալութեան հաստատութեամբ ալ եւս շնորհակալութիւն կը յայտնուի Ուսկանեան Բայր Երանուհայ, որ չորս ամբողջ տարիներ ամենայն սիրով հիւանդապահի պաշտօն վարելէ յետոյ՝ իր յուսախառնութեան վրայ լայով կը մեկնի Անկելանոցէն Նոյ. 11ին, Վասն զի Սամանճեան Ատենապետին մահուամբ անպաշտպան մնալով՝ Անկելանոցի ներքին պաշտօնէից թշնամութեան եւ Ազգ. ՎՋՀ. Ժողովոյ դժկամակալութեան հանդիպելով՝ չի կատարուիր իրեն տրուած խոստումը: Հետեւաբար իր նախկին Միաբանութեան կը դիմէ որ դարձեալ զինքը ընդունի, բայց ձեռնադրեալ կ'ըլլէ: Եւ երկու տարի նորեկ կարմելիսեան կուսանաց վանքին մէջ իրեն հիւր ժամանակ կ'անցնէ: Եւ այս միջոցին Գաղաթաղի Անարատ Եղութեան կարգի ազգային կուսանաց հետ թղթակցելով՝ անոնց ընդունելութեան կ'արժանանայ: Եւ 1908 Ապրիլի մէջ Անկելանոց գալով իր գլխերը կ'անոնէ, եւ ի Գաղաթաղ իր հայրենիքը կը մեկնի:

1906 Հոկտ. 10, Ս. Եակոբայ Հոգաբարձութենէ ներքին կանոնագիր մը կը ներկայացուի Վարչականին քննելու եւ հաստատելու համար: Այս խնդրուող գործադրութիւնը յապաքնելով՝ Նոյն ամսոյ 28ին Հոգաբարձութիւնը կը կրկնէ իր խնդրը, որուն համար հետագայ յանձնախումբը կը կազմուի:

Հ. Եղիա Ծ. Վ. Քեւճեան
Գրիգոր էֆ. Սինապեան
Վիլէն էֆ. Գանապեան
Միհրան էֆ. Երազեան

Այս յանձնախումբին կը յանձնուի նաեւ ուրիշ խնդիր մը ծագած Անկելանոցին Հոգաբարձուաց եւ անոր բժշկապետ Դոկտ. Գ. Զոհրապիւն միջեւ, որ է անոր 8 ամիս ձրի ծա-

ռայութեան թոյլալը իրեն նուէր նշանակել հաշուց մէջ, ինչ որ չենդուրուիր, որով խնդրոյն որոշողութիւնը Ազգ. ՎՋՀ. Ժողովոյն կը ներկայանայ: Եարդրդ ամսոյ 10ին ալ Վարչականին կը ծանուցուի յանձնախումբին զինքը օրինակ մը քննելու կանոնադրէն, որպէս զի ինքն ալ քննէ զայն: Այս ներքին կանոնագիրը սակայն փոխանակ հաստատուելու Ազգ. Պատուարարանի դիւանին մէջ, ինչպէս նախորդ անգամները, խաղա կ'անցնանայ, որով այսօր Ազգ. Անկելանոցը չունի տակաւին ներքին կանոնագիր, հետեւաբար Հոգաբարձութենէն աղիկաժի կը կառավարեն զայն, միայն թէ կենսական խնդրոց մէջ չեն գործեր առանց Ազգ. ՎՋՀ. Ժողովոյ յայտնի համաձայնութեան:

Յարույս վերջը Վարչութեան շքանք բուրելով՝ կը վերակազմի, եւ ըստ այսմ ամեն մասնակի խորհուրդները դադարեալ կը համարուին, բայց ի Ս. Եակոբայ Հոգաբարձութենէ, որուն նորեկ կը ծանուցուի շարունակել իր պաշտօնը մինչեւ ցնոր ընտրութիւն, որ հազիւ տեղի կ'ունենայ առաջիկայ տարւոյ Օգոստոսի սկիզբը:

1907, Մարտ 21, Անկելանոցս կ'ունենայ Դոկտ. Գ. Զարփեանը, մասնագետ, քեթի, կոկորդի եւ ականջի հիւանդութեանց, որ անձնուրբար կ'ուզէ դաժմանել Ս. Եակոբ դիմող հիւանդները, որուն հետեւանք շնորհակալութեան թուղթ կը գրուի Դոկտ. Անտոն Միմիանեանի, որ Անկելանոցին մէջ աւարտուածութեամբ միայն կը զբաղէր ձրիաբար: Իսկ Դոկտ. Արիսթիդի Պաշային խնդրագիր կ'ուղղուի որ տարի մ'եւս շարունակէ իր շնորհը տարրալուծելու իր տան մէջ Հիւանդանոցէն զրկուած ախտախիւթները, խուխը, մէջք, արիւնք եւ ապաւառը, որուն համար կարեւոր գործիքները կը պահպանէ դեռ Անկելանոցէն, թէեւ մեծ քանք ձեռք առնուած ըլլալ զանոնք օր առաջ հայթայթելու (Դւ. Ս. ԵԳ. Տր. 194): Եարդար ամսոյն մէջն ալ Դոկտ. Խանճեան, օժանդակ վիրաբուժ Անկելանոցին, հետեւեալը կ'ուղղէ Հոգաբարձութեան:

Տեղեկագիր
վիրաբուժական Ծիւղին
Ս. Եակոբ Ազգային Անկելանոցի

Մեծարգոյ Տեսալը Անգամը Հոգաբարձութեան
կոստանդնուպոլսի հաստատուելէ ի վեր
1904 Յուլիս ամսուն էր, որ պատիւ ունեցալ
վիրաբուժական գործողութիւններ կատարել

Ս. Յակոբյան Անկերանոցին մէջ նախորդ պատարժան Լոգաբարձութեան հաստատութեամբ: Այդ թուականէն ի վեր արտանութիւն ունեցած էին անձնական հիւանդներն հոն աւաջնորդել՝ համակարգելով այն հաստատութեան կանոնադրութեան պահանջները, եւ այս կերպով անշատ կապ մը դեռ կապած էր արդէն այն գլխութեան յարկին, երբ, Մեծաբաղոյ Տեառք, համեցաք զմեզ պարտաւանապես անուանել տանապակ վերաբուժ 1905 տարւոյ վերջերս: Գարս ինձ կը համարիմ որքան այս առթիւ իմ արտագին շնորհակալութիւններն յայտնել Ձեզք Լոգաբարձութեան այն վաստակութեան համար որով համեցաք պատուել զիս:

1906 տարւոյն Լաստատութեան մէջ կատարուած վերաբուժական գործողութիւններու տեղեկագիրը պատարասել ինձ յանձնուած ըլլալով՝ ներքեզք, Տեառք, որ ներկայացնեմ Ձեզ միանգամայն 1904—1905 տարիներուն մէջ դարձանած 12 կարեւոր հիւանդներու ցանկը, ինչ որ մէջ համար գրեական եւ բարոյական մեծ կարեւորութիւն ունին, դիտանալով հանդերձ որ իմ այս բնածը զուրկ չէ լինապատուութենէ, եւ ամբողջ տարւոյ մէջ վիճակագրին թույլ պարզ յաւելում մ'է, բայց միւս կողմէ քանի որ ամենքն ալ արանադրութեան տարակրին մէջ անցած են արդէն եւ տեղեկագրուած, նախամեծար տեղեկք բացառաբար զանոնք ալ հոս կցել:

Գարմանած հիւանդներն հետեւեալ կերպով կը բաժնուին.

Արական սեռէ 10, որոնցմէ վերաբուժական գործողութեամբ բուժեալ	7
Առանց գործողութեան բուժեալ	1
վերաբուժական գործողութեամբ բարելոքեալ	1
վերաբուժական գործողութենէ վերջէ մեռեալ	1
իգական սեռէ 2:	
վերաբուժական գործողութեամբ բարելոքեալ, բայց յետոյ ներքին հիւանդութեան մը հետեւանք մեռեալ	1
12 տարւան օրերով մը վերաբուժական գործողութեամբ բժշկեալ	1
զուժար	12

Այս տասներկու հիւանդներէն մեկուն, որոյ փոխդոնի մէջ քարեր կային, վեճմալոք Նաֆիլեան Փաշա, մասնազէտ միջոյնի հիւանդութեանց, անձամբ եւ կատարեալ յաշողութեամբ գործողութիւն կատարեց, եւ հիւանդը բժշկուեցաւ:

Երեքին վնաս Դոկա. De Lacombe, Գաղղական հիւանդանոցին վերաբուժարար, գործողութիւն կատարեց, որոնցմէ երկուք բժշկուեցան: Առաջին 44 տարեկան այր մարդ մը՝ որ բազուկի եւ դաստի ոսկրածծարար (osteomyélite des os du carpe et de l'avant-bras) ունէր, բաղկահատութեամբ (Amputation du bras) օտար մահէ մը պաշտեցաւ:

Երկրորդ 22 տարեկան երիտասարդ մը՝ որ ունային խոլաւոր գործադարութիւն (Adénopathie cervicale scrofuleuse) ունէր, գործողութիւնով՝ այսինքն վիրի խաղճմունքը հանելով եւ քերելով բժշկուեցաւ:

Երրորդ հիւանդը 70 տարեկան այր մարդ մը. սորք փտած եւ ամբողջ մասնիկն շնչերակները կարծրացած ըլլալով՝ թէնեւ յաշող գործողութիւն մը կրցաւ կրել, բայց յետոյ մեռաւ:

Այս չորս հիւանդները գործողութենէ վերջէ իմ խնամքին յանձնուեցան, եւ ես դանոնք ամենայն հոգածութեամբ դարմանեցի:

Գալով 8 հատ անձնական դարմանած հիւանդներու՝ անոց հիւանդանոց մասն թուականներուն կարգաւ՝ հետեւեալներն են.

1. Արիւնդուպոլեզի երիտասարդ մը՝ որ 7, 8 տարիներէ ի վեր կը տառապէր Hernie entéro epiploécèle inguinal gauche (երեսնա՝ այսինքն ձախ անկային աղեցփոխաթոփութենէ, Bassini ի մէթոս անուանուած գործողութիւնը կրելով՝ կատարեալպես բժշկուեցաւ:

2. Տասներկու տարեկան օրիորդ մը՝ որ իւր ծոծրակին վնաս ունէր Գոտակին կուռու (Mal de Pott cervical) հիւանդութիւնը, չէր կրնար գլուխը մեկէ կողմ ծռել, ամենափոքր շարժումը անգամ աստիկ եւ անտանելի ցաւերու պատճառ կ'ըլլար, վիրէն մինչեւ մէջքը դաժն տեղմիւրանի (Corset platre) մէջ առնուելով՝ դարման տարեկաւ: Երկու ամիս ետքը երբ տեղմիւրանը վերցուցի. մեր պտտիկ հիւանդին զինձը գոհացուցիչ էր, եւ երկու տարի վերջէ զինքը կատարեալպես բուժուած գտայ:

3. Երեսունուվեց տարեկան այր մարդ մ'էր որ ալ ստոծանի վնաս շատոց ի վեր թարակալից բշտացեալ շարժարար (Pleurésie purulente enkystée sus-diaphragmatique droite) ունէր, սորք կուրծքէն վերահատուցեալ 1 լիտր թարակ պարպելով՝ քիչ տամանակուան մէջ բաղդ ունեցանք զինքն առողջ առնելու:

4. Վաթուան տարւան մարդ մը որ ունէր ալ ուստակի խախտում (Luxation intra-coccoidienne de l'épaule droite) 50 օր իւր տուր անդաման ձախ յետով՝ ողորմելի վիճակի մէջ հիւանդանոց եկաւ, որուն ուստակը յաշողեցայ շատ գոժաւարութեամբ տեղը դնել եւ բուժել:

5. Գլխի պարզ վէրք ունեցող մը որ առանց գործողութեան դարմանով բժշկուեցաւ:

6. Վաթուան հինգ տարեկան կին մը որ ունէր բեկումն ձախ արնային ոսկրներու (Fracture des os de la jambe gauche) սորք տղաք Maison neuve ի մէթոսով գաճի մէջ դուռեցաւ, եւ թէնեւ կտորուածը հաստատուն կերպով միացաւ, բայց երկու ամիս յետոյ ընդհային հիւանդութեան մը հետեւանք մեռաւ:

7. Եփօնանաւուն հինգ տարւան թիւրք հիւանդ մը՝ որ մայրաքաղաքին նշանաւոր մասնազէտներու կողմէ ներքին գեղերով առանց

արդիւնքի դարձանւած՝ կը տառապէր ձախա-
կողման վերկողպասային ջղացաւթեանէ (Név-
ralgie sus-orbitaire gauche) ճարահատ
հիւանդ Ջիդը կտրել հանել (Résection du
nerf sus-orbitaire externe) առաջարկեցի
իրեն, ընդունեցաւ. գործողութիւնը կատարելէ
վերջ՝ առաջին շաբթուան մէջ զգալի բարու-
քում ունեցաւ, բայց յետոյ ջղային ցաւը աւելի
վերջը վերադարձին յայտնի եղաւ:

8. Տեղատեղութիւնէն տառապող (Hé-
morroides) 53 տարեկան հիւանդ մը որ յաւոյ
գործողութեամբ բժշկուեցաւ:

Վերոգրեալ տեղեկութիւններէ կը յայտ-
նուի ուրեմ թէ Դոկա. De Lacombeի գոր-
ծողութիւն բրած երբք հիւանդներէն մին միայն
մեռաւ, ինչպէս նաեւ մին գործողութիւն կրող
մեր 7 հիւանդներէն, ինչ որ շատ քաջալերական
եւ միջիտրական է, նկատի առնելով որ մեռեալ
այդ երկուս հիւանդներուն առհասարակ պատճառը
սչ թէ կատարուած գործողութիւնները եղան,
այլ՝ նորահաս տարբեր հիւանդութիւններ:

Այժմ անցնինք Անկելյանցին 1906 Յու-
նուար 1էն սկսեալ մինչեւ 1906 Դեկտ. 31
տարուան տեղեկագրին:

Մէկ տարուան մէջ դարձանւող հիւան-
դաց ընդհանուր գումարն է 48, որոնք հետեւեալ
կերպով կը բաժնուին.

Արական սեռէ	35
Իգական սեռէ	9
Արւ. տղայք	2
Օրիորդք	2

Այս 48 հիւանդներն են

Վերաբուժական գործողութեամբ բժշկուելք	27
Առանց գործողութեան բժշկուելք	9
Գործողութեամբ բարւերելք	4
Առանց գործողութեան բարւերելք	4
Գործողութեան յետոյ մեռելք	3
Առանց գործողութեան մեռելք	1
գումար	48

Այս 48 հիւանդներէն 5ին վրայ միայն
Դոկա. De Lacombe գործողութիւն կատա-
րեց, 1ին ալ մանազեւ Դոկա. Ջարֆանը,
մնացեալներուն գործողութիւնը եւ կատարեցի
առանցութեամբ բժշկապետ Դոկա. Ջահրայի
եւ վերաբուժապետ Դոկա. De Lacombeի, եւ
բացառապար երեքմէ ալ Դոկա. Արզումանեանի,
բայց միշտ Դոկա. Ֆինճանեանի օգտակար ըն-
կերակցութեամբ: Պարտ առնին կը համարիմ
հոս իմ խորին երախտագիտութիւնս յայտնել
ստոնց ամենուն յատկապէս:

Հարկ է յիշել նաեւ թէ տեղեկագիրին
մէջ երեցած հիւանդներէն շատ ունեցած ենք
շատ մ'ալ գուրգէն եկող ու դարման կրող ոտքի
վրայ հիւանդներ, որոնց վրայ զանազան գործ-
ողութիւններ կատարելով՝ ամբարձ երբ տունե-
րին, եւ որոնք հարկ եղած առեին հիւանդանոց
սաճեալով դարմանուած են մեր կողմանէ:
Աստից մանրամասն տեղեկագիրը հակառակ մեր

շանքին չկրցանք դժբախտաբար պատրաստել,
որովհետեւ այդ կարգի հիւանդներուն կանո-
նաւոր ցուցակագրութիւնն ունենալ դժուար
եղաւ մեզ:

Վերոգրեալ տեղեկագիրին վրայ ընդհա-
նուր ակնարկ մը նետելով՝ կը տեսնանք թէ
գործողութիւն կրող 34 հիւանդներէն 3 հատ
միայն մեռած են. 2ը Դոկա. De Lacombeի
գործողութիւն բրածներէն, 1 հատն ալ մեր
գործողութիւն բրածներէն: Եւ եթէ անոնցմէ
ղեղջնիք այն մէկ հատն ալ՝ որ Դոկա. Ջարֆ-
անեանի գործողութեամբ բուժուած է, կը մնայ
մեզի ճիշդ 30 հիւանդ վերաբուժական գործո-
ղութեամբ բժշկուած կամ բարւերուած: Ինչ
որ խիտ փայլուն յաւոյնութիւն մը կարելի է
նկատել:

Այս յաւոյնութիւնը որչափ արդիւնք է
տարուած ինամբներուն, կը խտտովանիմ թէ
նոյնչափ արգասիք է նաեւ Ս. Յակոբայ Անկե-
լյանցին մէջ տիրող բժշկական համարաշէն եղ-
բայրակցութեան, որ գեր ի վերայ է ամեն
բժշկական հոգածութենէ, եւ առանց որոյ ո՛ր
է հասարակական հիւանդանոց կամ բուժարան
չի կրնար կայստն ընթացք մը ունենալ:

Անկելյանցը ըզջանուած վերաբուժական
կատարելութեան հասցնելու համար, աւելորդ-
է կրկնել՝ թէ հարկ է շատ մը նորանոր միջոց-
ներու: Այս միջոցներու զգեստորէն է նեխայտ
գործողութեանց յատուկ արտք մը առանձինն
սենեակներով: Այս ժանուար շէնքին շուտա-
փոյթ կուտեցման համար ջերմ բարեխաղձու
միայն ըլլալով առ այժմ՝ կը փութեմ արդ իմ
խորին երախտագիտութիւնս յայտնել Ամեռ-
պատին Գերբերշտիկ Հօր մեր Տեառն Տեառն
Տապալապետն Արաղան կարծողկալ Պատրիար-
քին, որ իր հայրական բարեխաղձ ջանքը սա-
տարած է միշտ Անկելյանցին, ինչպէս նաեւ
Չեղ, մարերնան Հոգաբարձու Տեառք, որ Չեղ
թանկագին ժամերը դժհէլով՝ ամեն գովելի
անձնութիւնն էւ ծառայութիւն շէք ինչպէր
յարժաժամ Անկելյանցիս զարգայման:

Ի գիժաց համայն պատասպարեալ հիւան-
դաց ընդունելէք, Մենարզայ Տեառք, խորին
յարգանքաւ եւ երախտալարաւ զգացմանցս
հաւատարմեք, որով մեծաւ Չեղք:

Բանկալթի, 24 Ապրիլ 1907

Դոկա. Խանճեան

Օժանգակ Վերաբուժ Ս. Յակոբայ

Անկելյանցին

Հոգաբարձութիւնը Մարտին մէջ նախորդ
1906 տարուայ հաշիւները ներկայացնելով՝
բնութիւնը Ազգ. ՎՋԷ. Ժողովէն Սազըք Ար-
մենակ եւ Հաշեան Մանուէլ Էֆենտիներուն եւ
սանձնուի: Ասոնք շարաթ մը ետքը Մարտ 30
պատասխան կը բերեն Վարչութեան թէ՛ հա-
շիւները թէ՛ բարեկարգ են, բայց որոշ գա-

դափար մը կազմելու համար երևմտից վրայ պետք է բուն հաշուետու մարմինը քննել եւ այլ օժանդակ տեսնենք, որպէս զի հասկնուի՝ թէ մը եւ եկամտից աղբիւրները, եւ ինչ ծախք կը պահանջէ աղբի վճարելը, իւր յարեալ նաեւ որ արտաքին կարգի դրամական նուէրները պէտք չէ գործածել առօրեայ ծախսուց։ Ուստի կ'որոշուի այս իմաստով նմանի մը գրել Հոգաբարձութեան քննելու արուած հաշուեցուցակը Անկեկանոցին մայր տուեմքին եւ օժանդակ տեսարաններուն հետ համեմատելով՝ իրենց տեղեկագիրը կը մատուցանեն Ազգ. վարչութեան, որ Մայիս 16 նիստին մէջ կը կարգադրուի եւ ասեմադրութեան մէջ կ'արձանագրուի, որուն իմաստը հոս ամփոփել կը փութանք։ — Ս. Յակոբ Անկեկանոցին 1906 տարւոյ մատակարարութեան եւ երեւմտական վիճակին վրայ յատկապէս գաղափար մ'ունենալու համար, կ'ընեն հաշուեքննիչները, ներկայացուած հաշիւներէն զատ՝ պէտք է բուն մատակարարութեան հաշիւ մը ներկայացուի, որ մտից կողմէ ցուցնէ 1906 տարւոյ սովորական եւ քանձուած եկամուտը՝ յետաձայն առեւտրիքներուն քանձուածներով հանգերձ. իսկ ինչ կողմը սովորական ծախքերէն։ Բացառիկ հանգամանք ունեցող եւ առօրեայ ծախսուց համար չեղող նուիրատուութիւնները եւ անոնց վերաբերեալ ցկեանս ամսականները՝ հաշիւին երկրորդ մասը պէտք է որ կազմեն, այնպէս որ ամեն մէկ մասին բաժը կամ աւելորդ եկամուտը տեսնուի, եւ որ եւ մուտք կամ ելք այս հաշիւներէ դուրս մնայ։ Այլ փափաքուի նաեւ որ ամեն տարւոյ սկիզբը Անկեկանոցին նախատեսեալ ելեւմուտքն (Budget) ներկայացուի, այնպէս որ տարւոյն վերջը տրուելիք մատակարարութեան հաշիւը այս պիւնտէրին կիրառութիւնը ըլլայ։

Ազգ. վրչ. ժողովը վերոնշանակեալ իմաստով կը գրէ Անկեկանոցի Հոգաբարձութեան, որ 5 Յունիս իր Ատենապետին միջոցաւ կը պատասխանէ թէ՛ անհետք է ներկայացուած հաշիւը գրութեանէն տարբեր հաշիւ մը պատրաստել, սակայն բոլոր տուեմքները վարչական ժողովոյ արամագրութեան ներքեւ ըլլալով՝ կրնայ երբ ուզէ հարկ եղած տեղեկութիւններն ստանալ։ Ասոր վրայ ժողովն կ'որոշէ չվաւերացնել հաշուեկիշիւր մինչեւ ցընարութիւն նոր Հոգաբարձութեան, եւ յանձնել անոր խնդրուած ռոմով հաշուեկիշիւր պատրաստելուն գործը, եւ ներկայացնել վարչականին ի հաստատութիւն։ (Դւ. Պար. ասեմ. վրչ.։)

ԺԹ.

ԺԶ. ՀՈԳԱԲԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

1907—1908

Հետեան Անտոն Ատենապետ
Էրիճեան Հ. Ներսիս Ժ. Վ.)
Միարան Անտոնեան } խորհրդականք
Դաւաթաշ Արամ }
Գրլըր Վիլէն }
Ոսկեան Գրիգոր Ատենապետ
Բէքմէզ Հոտուր Դանձապետ
Մանասէ Էտուար Հարապալ

Օգոստոսի 24 էր երբ Հոգաբարձութիւնս կը գումարէր իր աւաջին ժողովը, ուր ներկայ կը գտնուէին իր նախորդէն նաեւ Մահճիւպեան Պետրոս եւ Շէրպէթեան Պողոս, որ իրենց յաջորդաց կը յանձնեն Ս. Յակոբայ դիւանը՝ պահելով միայն նորակառոյց յարկարաժմէին մատակարարութեան հաշուետու մարմինը իրեն առջամ շինութեան յանձնախմբին, որուն ձեռնահասութիւնը պիտի զօրէ, կ'ընեն, ըստ տնօրէնութեան Ազգ. վրչ. ժողովոյ, կառուցման աւարտումէն ետքն ալ մինչեւ ցարդողական հաստուցումէ անոր պարտուց։

Այս Հոգաբարձութիւնը հազիւ թէ կը ստանձնեն Անկեկանոցին հոգը, ահագին մոտանջութիւններու կը հանդիպին. վասն զի շատ փազանց կը ներշնչէ Պետութեան հարկաւ. հանքերը, որոնք յետաձայն տուրբերը կը պահանջեն, որով հետագայ իմաստով 1907 Սեպտ. 21 կը գրեն Ազգ. վարչութեան՝ թէ Անկեկանոցին բարդեալ արոց խնդիրը օր քան զօր սուր հանգամանք մը կ'առնէ, եւ հարկահանները Հոգաբարձութեան կը յայտարարեն թէ ի պաշտօնէ հրաման ունին վարձակալներուն ամսավճարները գրաւելու, եւ թէ զայս ի հարկէ պիտի գործադրեն ինքն իրենց պատահեալ պաշտօնարանէ հալառակ հրաման մը չգայ։ Ազգ. վրչ. ժողովը այս մասին որոշողութիւն մը տալէ առաջ կը յանձնարարէ իր անգամներէն Հիւրմիւզ Արտաշէսի տեղեկանալ Ազարեան Յովսէփ Էֆէնտին թէ իր միջնորդութեամբ արոց մասին նորին Վեհափառութեան մատուցուած աղերսագրին վրայ ինչ պատասխան ընդունած է։ Հիւրմիւզ Էֆէնտին յաջորդական նիստերուն մէջ կը յայտարարէ ի դիմաց Ազարեանի թէ ձեռնահաս իշխանութեան բացառիկ թիւղառութիւն եղած է Ս. Յակոբայ արոց մասին եւ հրահանք տրուած որոնց անէ՛ք՝ ձմրան եղանակին շնորհը Հոգաբարձութիւնը։ Իսկ Ազարեան

թեան համար, եւ շնորհակալեաց արտայայտութիւններ կ'ընեն աւետարներ Հիւրժիւզ եֆ.ի.

Այս կտակին իրականացումը սակայն այլեւայլ երեւոյթներ կ'առնու. հախ իր մասնունդն ալ յարկաբաժինը շինել Ս. Յակոբայ մասրան վրայ բաղաւորութեամբ անոր գումարին, քովի պարտեզին մէկ մասին եւ Թիւ 4 կրպակին ընդ ամենը 600 քառակուսի կանգուն հողի վրայ: Վարդապետը երբ իր լսելով թէ մասունքը շինելու անկարող էր, 1000 օսմ. ոսկի եւս կ'աւելցնէ իր կտակին վրայ, որպէս զի մասունքը ուրիշ տեղ մը շինուի: Վաղ ընդ փոխ յանձնախումբ մը կը կազմուի գործին տակ անձինքներէն, Ս. Յակոբայ Հոգաբարձուներէն, Ազգ. Վրջ. Ժողովոյ անգամներէն, բոյժնիքներէ եւ Խորաւարդաներէ, խնդիրը տեղւոյն վրայ քննելու, երկիրը չափելու եւ յատկաձեւը պատրաստելու համար:

Մինչ Ազգ. Վարչութիւնը այս գործերով կը զբաղէր, Ս. Յակոբայ խորհուրդին ատենապետը հրաժարական կը գրէր նոյն տարի 15/28 Նոյ. իր վստասողութիւնը պատճառելով, որ Թուականն օր մ'ետքը գումարեալ Ազգ. Վրջ. Ժողովոյն մէջ կարգացուելով՝ կ'ընդունուի, եւ ի գիր ցաւ կը յայտնուի հրաժարելոյն: Զաւարթ մը ետքն ալ Հոգաբարձութեան անդամներէն Գրէշը Վիշէն, Գառաջաւարձ եւ հաւորք Մանուէլ եֆ.ները Ազգ. Վարչութեան կը ներկայանան, եւ 22 Նոյ. Թուականաւ կրկին նամակ կը մատուցանեն, որոնց առաջինով իրենց պաշտօնակիցներէն քիչքան չ. Եղեալ Ծ. Վ.ը աստժամայ ատենապետ կը խնդրեն. երկրորդով ալ՝ Անկեղանոցի գրամական անձուկ վիճակը յայտնելէ ետքը՝ կը խնդրեն 6 $\frac{1}{2}$ փնց առ հարիւր տոկոսով 270 օսմ. ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքել Օսմ. Դրամատենէն անոր քով ի պահ գրուած օսմանեան արժեթղթով վրայ: Վարչականը նկատի առնելով այս կրկին կետեքուն անհրաժեշտութիւնը՝ երկուսն ալ կ'արձակէ, եւ գրել կը խոստանայ յիշեալ դրամատեն, անորոշութեան եւ գեղեցիկին: Բայց քիչ ետքը այս վերջինս ալ կը հրաժարի Սապկալեան Վ. Պատրիարքին հետ հաշուական խնդրոյ մը մէջ տարակարծիք գտնուելով, ինչպէս նաեւ Ազգ. Վրջ. Ժողովոյ անդամակցութենէն: Եւ ըստ այսմ Ս. Յակոբայ չարաբարձութեան Ատենապետին ամբողջ պարագայ մնալով՝ կը բազմի անոր վրայ Արամ եֆ. Երաման հաւանութեամբ Վարչութեան, եւ Թեղեղիպաշեան Գեորգ Ծ. Վ.ը եկեղեցական

անդամ կը կարգուի: Երաման կը փութայ պաշտօնի վերափոխել Դոկտ. Մ. Զարգարեան Անկեղանոցի նախկին վերաբաժնի, եւ նա կ'ընդունի պայմանաւ որ իր մասնաճիւղին վերաբերեալ ամեն գործ իրմէ կախում ունենայ: Ասի լսելով՝ Դոկտ. Խանճեան կը հեռանայ Անկեղանոցէն:

Այս միջոց ժամանակին մէջ Առաջկերտեան Յովհ. եֆ.ի կտակին համար պայմանագրութիւն կը ստորագրուի յանուն Հայ կաթողիկէ Լատարականութեան իր եւ Սապկալեանի մէջ իրեւել գրուել ազգին 1907 Գեկա. 12/25 Թուականաւ, ճշգրտով բարեբարութեան նպատակը, կառուցանել յարկաբաժնին մասնակարարութեան կերպը եւ հասցիները բաշխման եղանակը: Ծանօնախումբն ալ Արամ Գառաջաւարձ Զարաթապետին յատկաձեւ մը պատրաստել տալով՝ Ազգ. Վարչութեան կը ներկայացնէ հանգերձ յանձնառութեան տեսքով (cahier de charge).

Խնդիրը այս պարագաներուն մէջ էր երբ իրաց երեւոյթը յանկարծ կը փոխուի: Ս. Յակոբայ մասրան գետինը հիւանդանոցին մատուցեալ պատճառաւ առողջապահական տեսակետով՝ Անկեղանոցի բժիշկ Դոկտ. Գ. Զահարապի տնայարմար կը տեսնուի, եւ նախամեծար կը համարուի Ոսկեբերան եկեղեցւոյ երկու քարաշէն տունները, որ արդէն տարին առ շուրջ 250 օսմ. ոսկի վարձք կը բերէին, քանդելով անոնց հողին վրայ շինել մատարեալ յարկաբաժինը: Ասոր համար ալ հարկ կ'ըլլայ Ս. Յակոբայ Հոգաբարձութեան՝ Ոսկեբերանի թաղականութեան հետ համաձայնելի, ըստ այնմ որ այն տուններէն մին անոր յատկացուած էր ի 1889 Բարեյ. Աշարեան Վ. Պատրիարքին հետ հաշտութիւն խոսելէն տարի մ'ետքը, թէ ինչ կերպով կ'ընդ որդեգրէ շինել առանց Ոսկեբերանի ընկերակցութեան յիշեալ երկու տուններէն հողին վրայ մտադրեալ յարկաբաժինը: Խնդիրը հիմապէս կերպով քննելու համար նախ սեպակահանութեան խնդիր կը յարուցուի, այսինքն թէ որո՞նք կը պատկանին արդեօք խնկապէս այն շէնքը, որոնք համար հարկ կ'ըլլայ Ոսկեբերանի թաղականութեան բոլոր պաշտօնակիրները գրասենյակի վրայ հանել, որոնց ամենքն ալ Բարեյ. Աշարեան Սեպի. Վ. Պատրիարքին վճիռներն էին, արուած Ազգ. Վրջ. Ժողովոյ հաւանութեամբ, զորս տեսնելով Ծանօնախումբին անգամները՝ կը պատկանին անոնց առջեւ առանց անդադառանալու երբեք թէ այդ վճիռները որ

վաւերացրող վրայ հաստատուած են: Այս սեպ-
հակնութեան խնդիրը գուցէ հետեւեալք ըլլայ
այն հրատարակութեանը որ այս պահուստեւ
նուեցան ՃԻՐԻՏԻԻ ՀԱՐԲԻԻ օրաթերթին
7009 թիւին մէջ իրի մէջընուզ վերնագրով,
եւ ՄԵՃՄՈՒՈՒ ԱՆՊՐԵ լրագրոյն 4657 եւ
4675 թիւերուն մէջ Սանիպի քիմ տիր եւ
Փաքրիսանէ հասնիլ իտալէյէ տախիլ տիր
մակագրերու ներքեւ:

Թաղականները մեք ընկերակցութենէ
հրաժարած կը համարուինք, կ'ըսեն, եթէ
Emphythéoseի (վարձակալութիւն երկար) գրու-
թեանն Ս. Թակրայ վարձներն այն տունը տարին
300 օսմ. ոսկիով, ըստ այնմ որ այն շէնքը
մեզի համար 6000 օսմ. ոսկի կ'արժէ, որուն
150 ոսկի միայն կ'առաջարկուի Հոգաբարձու-
թենէն: Այս ամենը ըսելով Ազգ. վարչ. ժողովը
հարցոյ տակ եղած տունը գնահատուիլու ար-
ժեցնել կը խորհի, որուն վրայ նախագահ պա-
տրիարք Հայրը խօսքը կը փակէ ըսելով «Ի՛նչ
պէտք է օտարներու դիմել... յայտնուեցաւ որ
ինչորքը սկզբամբ ընդունուէր եւ գրամական
կէտին միայն կառնէր. ուստի եւ իբրեւ Պա-
տրիարք եւ Միւթեփէլի ամեն Ազգ. ընկից կը
ստանձնեմ Ս. Թակրայ Հոգաբարձուաց եւ
Ս. Թոհան Ոսկերերան Եկեղեցոյ Թաղականաց
մէջ համաձայնութիւն գոյացնելու գործը, եր-
կու հաստատութեանց մէջ անշուա իրաւախոհ
մ'ըլլալով:»

Երբ Ազգ. վարչութիւնը սրտի մօտք
կ'աշխատէր Ալա-Հփրանեան կառին գործա-
դրման, Հոգաբարձութիւնն ալ Ս. Թակրայ
մէջ հետագայ անօրինութիւններն կ'ընէր, Գոկա.
Պաղտասար Եովհաննէսեան յիմարարութիւն ամ-
սական Ն օսմ. ոսկի կ'որոշէր իբրեւ ճամբու
ծախք: Արտաքոյ կարգի վերցրելու պատասխանը
ներուն համար ալ՝ վճարում մը: Անկիւնոցիս
մէջ վարձանելոց արժեքաւոր գաւթերուն ընշա-
համարը շինելով՝ Ազգ. Պատրիարքարանը զրկել,
որպէս զի ժառանգորդները գտնէ եւ յանձնէ:
Վորոշէր նաեւ խնդրել Ազգ. Պատրիարքարանէն
ծանուցանել ոստիկանութեան, որպէս զի Ս. Թա-
կր չըլլէ գաւառներէն եկող աղքատ ճամ-
բորդները, բայց եթէ զանոնք միայն որ հիւանդ
են եւ ունին ի ձեռքին բժշկի մը վկայական եւ
այն ոստիկանի մը ընկերակցութեամբ: Իսկ հիւ-
ծախաւորները բոլորովին մերժել, ըստ որում
հակառակ է հիւանդանոցիս կանոնաց: Այս կար-
գադրութիւններէն քանի մ'օր ետքը Հոգա-
բարձութիւնը հաւաքաբար կը հրաժարի 1908

Օգոստոսի մէջ առանց հասնելու իր նպատակին,
որպիսի է նոր յիմարանոցի մը շինութիւնը,
որուն համար բանջարանոցէն պարտեզպանը
վտարած եւ անոր տնային ալ քանդել տուած
էր, բայց կը ձախողի, մանաւանդ թէ 638 օսմ.
ոսկի եւ 64 դահեկան ալ բաց կու տայ (Գա.
Ատ. 8փ. 234) իր կարճատեւ պաշտօնավարու-
թեան մէջ, որուն Տաշիւր ապա կը մատուցանէ
Ոսկեան Գրիգոր էֆ. առժամայն մատակարար:
Բայց այս առժամութիւնը գրեթէ 4 ամիս կը
տեւէ, վստահ զի այն ժամանակները Ազգ. Պա-
տրիարքարանի գործերը խառնափնդոր վեճակի
մը մասնուած էին, խորհուրդները ջրուած, ժա-
ղովուրդը Սապպաղեան Կ. Պատրիարքէն Ազգ.
Երեսփոխանաց նոր ընտրութիւն կը պահանջէր,
նախկինը բաժակալութեան արգիւնք նկատելով:
Որով Տաշիւր թէ Ս. Թակրայ Հոգաբարձու-
թիւնը Գեկեաններին սկիզբը կը վերափոխուի
նորոշմամբ Ազգ. վարչութիւնէ:

(Հարսնակէի)

Հ. ՆՍԱՀԱՆ Վ. ՄՐԱՊԵՍՏ
Միաբան Անտոնան

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԿԵՐԼՈՅ ՀՈՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵՐ ԵՆԿԵՆՈՒՄԻ
ՀՈՅՈՒՆԵ ԶԵՆՈՒԳՐՈՅ ՑՈՒՑԵԼԸ

Տարիներով յառաջ դերլայ Հայաբաղքին
Ս. Երրորդութեան մայր եկեղեցւոյն մատենա-
գարանը կարգի գրած տանն, աչքէ անցնիլը
հոն սեղի Հայ ձեռագիրներն եւ անոնց վրայ
գրեցիլը համառօտ սեղեկութիւն մը:

Վերջերս նորէն աչքէ անցուցիլը այն ձե-
ռագիրները՝ մէկ կողմանէ անօր համար, որ
անոնց վրայ աւելի ճիշդ սեղեկութիւն ունե-
անք ու մէկալ կողմանէ անօր համար, որ եթէ
պարագաները ներքէն՝ շարունակներ քանի մը
տարի յառաջ սկսածը:

Աս բանն այնչափ աւելի բաղձացիլը գոր-
ծադրել, որչափ որ ասով թէ խմբագրութեանն՝
ստոր նկատմամբ եղած յանձնարարութիւնը կը
կատարուի, թէ միշտ հիմակ անձնաօթ եղած
ու փոշինեալ ասկ ճանցած ձեռագիրներուն
վրայ աւելի սեղեկութիւն ու գաղափար կ'ու-

1 ՅՈՒ Հանդէս Ամսօրիս 1890, Թ. 1, էջ 20: —
Գարձալ՝ «Գրականութեան հոգի» Միաբանութեան,
Վիեննա 1896, էջ 318-348: